

AMICS DE LA SARDANA

DE L'AGRUPACIO EXCURSIONISTA ATALAIA

VILANOVA I LA GELTRU

MAIG DEL 1.969

Record i homenatge

Eduard Toldrà

En el setè aniversari de la seva mort, esdevinguda el 31 de maig del 1962, dia de l'Ascensió, pensant en els sardanistes joves que ens llegiran, que desconeixen molts dels valors nostres, i més concretament dels més nostres, com són els qui vegeren la primera llum a Vilanova, volem parlar, encara que sigui d'una manera molt ràpida, d'Eduard Toldrà. Perquè si bé és veritat que, mentre viu cap gran home "no és profeta a la seva terra", el mínim que podem fer és donar a conèixer a les generacions que ens segueixen els fets dels homes il·lustres que ens deixa. ren. Es llei de mínim agraïment.

Va néixer, el 1895, al carrer del Progrés... conegut sempre per carrer dels Caputxins. Infant encara va passar a viure al carrer del Jardí. Era fill de Francesc Toldrà, home més aviat autodidacte, poeta i violonista, enamorat de l'obra d'Anselm Clavé, professor i director. Una de les seves diversions, sarauista com era, consistia en escriure els "sermons del Carnestoltes". L'Eduard era el fill petit de la casa. De la germana Enriqueta, únic vivent dels germans, n'ha sortit la filla Enriqueta Garreta, pianista destacada.

El pare, plé dels seus anhels culturals i populars, sabé infondre-li l'afany de supe-

ració. Als 7 anys va donar el primer concert al Café de "La Unió Vilanovesa", del Cor de la qual el pare era director. Als 12 anys, la família es traslladava a Barcelona, a fi que pogués cursar els estudis, on tingué per mestres, entre altres, Millet i Nicolau.

A Barcelona Comença a guanyar diners tocant al Teatre Còmic i al Tivoli. Als 17 anys, amb altres tres companys, inicia el "Quartet Renaixement" i els és concedida una beca per ampliar coneixements. El Quartet tingué deu anys de vida, amb un total de més de sis-cents concerts, ací i a l'estranger.

El 1923 es casa, a Cantallops, amb Maria Sobrepera. Des que la conegué, pero especialment des del dia del casament, Toldrà sabé viure per ella, fins a la mort, una veneració, una tendresa, que amb el fan posar com un model de l'amor constant, formant una família on l'un vivia per l'altre. En aquest temps nostre on l'amor és tan sovint ultratjat i escarnit, amb l'exhibicionisme d'"amors" que, perquè no en són, duren un instant, el record de les fineses i de l'estil senyorial, de tan humà, del mestre són un crit envers la llum i la pau de la fidelitat. Perquè, massa sovint, les homes que ens són proposats com a

"figures", com a genials, ho són —si ho són— en tant que professionals, però no com a homes. Com a homes, són vulgars o deficients o mancats. No són mirall. Toldrà era el bon músic, el bon català, l'home.

Es de destacar la seva senzillesa i humilitat. Durant una bona col·la d'anys, ell, que portava dintre els valors de compositor de primera línia, s'hagué de guanyar la vida fent de músic de cafè a l'"Or del Rhin" i a la "Granja Royal", per a delecció dels començals, amb música frívola o semblant, però procurant treure'n tot el suc, dignificant-la. Durant la joventut havia tocat en teatres de sarsuela, en Festes Majors, funcions religioses, cines.

Va dirigir moltes Orquestres. Als vint-i-sis anys va dirigir l'Orquestra Pau Casals, per primera vegada. Ja entrat en anys li fou confiada l'Orquestra Municipal de Barcelona. Va dirigir centenars de concerts.

Entre les obres simfòniques que composà figuren: Empúries, La Maledicció del comte Arnau, La filla del marxant, El giravolt de Maig. També escriví música de cambra. Feu una glossa de "Les danses de Vilanova".

Una de les seves preferències foren les cançons populars, posant música a poemes de Carner, Maragall, Sagarra, Salvat Papasseit, Garcès, Clementina Arderiu, Ignasi Iglésies, Bertran Oriola i Mossèn Pere Ribot. Entre elles figuren: Festeig, Romança sense paraules, Cançó d'un bell amor, L'ombra del lledoner, Romanç de Santa Llúcia, El gessamí i la rosa, Cançó de l'amor que passa, Cançó de vela, Recança, Cançó de l'oblit, Cançó de passar cantant, Divendres Sant, La rosa als llavis, L'estudiant de Vic.

Entre les seves sardanes millors figuren: Sol ponent, Sol ixent, Lluna plena, Mariona, L'hereu i la pubilla, Camperola, La Cisetia, L'hostal de la Peïra, El bac de les ginesteres, Ofrena, La fageda d'en Jordà, Tamariu, Cantallops, Faluga, Capvespre. L'any 1946 escriví "Vilanovina" per al III Concurs de Sardanistes que organitzava la Secció Folklorica al Camp

d'Esports, que fou dedicat a ell, com a homenatge.

Toldrà l'estimà la sardana. Les seves sardanes són un símbol del seu esperit. Són nobles, senzilles, però ben orquestrades, elegants, i reflexen profunda catalanitat. Les seves sardanes, com les seves cançons i peces simfòniques, son obres que sols poden haver sortit d'aquesta terra. No es poden localitzar en cap més. Porten un perfum i un aire nostres, totalment.

Com que, en casar-se, va esdevenir empordanès per adopció, se sentí identificat en aquell pedaç de la nostra llar total, breçol de la sardana. I en la sardana va repetir allò que portava dintre: fer-la un reflexe de la cançó del poble, sense exotismes, rústega però senyora. Les seves sardanes no fan dismutar al ballador, saltant: són tot melodia, contemplació; són la construcció d'un home que ha fet el que pretenia. Eren reflexe de la seva vida equilibrada, assenyada, estimadora. El retrataven a ell. Són com una imatge camperola de primavera quan tot a la natura està en el lloc que li és propi: la seva fecunditat. Fins en les seves obres mogudes (el cas de "La maledicció del comte Arnau"), ell sempre és amo de la partitura. És un moviment trepidant, però cronometrat, vigilant, conduït.

Toldrà, en poques paraules, és un dels homes més nets i honrats que ha tingut Catalunya, tant en la seva vida professional com en la concepció i expansió del seu art. En aquest no hi ha martingala; és autèntic.

A finals del 1961, dirigí al Liceu l'"Atlàntida", el gloriós poema de Verdaguer, amb música de Manuel de Falla. Fou apoteòsic! Aixecant la partitura, en rebre els aplaudiments, demostrava la finor, l'elegància del seu esperit. Era la confirmació del millor Toldrà.

El dia de l'Ascensió del 1962 moria, serenament, com havia viscut, edificant els qui ell voltaven... fins al propi confessor. Creiem que fou per a ell també l'ascensió al món esperat i ignot on regne la bellesa i la bondat que ell portava dintre.

Curset de Sardanes

PER A INFANTS.— Es necessari que els pares es preocupin seriosament que llurs fills, des de petitets, coneguin la sardana y sàpiguen ballar-la. Així els iniciarà en un estil de vida que els marcarà per sempre. **CAP NEN DE VILANOVA SENSE APRENDRE A BALLAR SARDANES!** Es una bona pedagogia que els donarà un rendiment saludable.

* * *

"AMICS DE LA SARDANA" organitza el primer curset destinat a nens i nenes, de 6 a 12 anys, que tindrà lloc al local de l'Agrupació, els dissabtes, de 5 a 6 de la tarda, dirigit pel jove Agustí Font.

Començarà el dia 24 de Maig i acabarà el dissabte dia 28 de Juny.

Pares i mares: **PREOCUPEU-VOS-EN!** Ensenyeu als vostres fills a estimar la sardana. **NO US EN PENEDIREU.**

* * *

PER ADULTS.— Se celebrarà al mateix local, els dilluns i dijous de cada setmana, de 9 a 10 del vespre, per a nois i noies, a partir de 13 anys, des del dia 29 de Maig al dia 26 de Juny. Serà dirigit pel jove Francesc Pérez.

Inscriuiu-vos a la cartellera de l'Entitat. Si ara us en preocupeu, un altre dia en podreu ensenyar als vostres amics, als vostres fills.

Excursió a l'Aplec de Calella

Se celebrarà, com cada any, el primer diumenge de Juny. Es el més important de tots els aplecs que es fan, amb quatre de les millors cobles de Catalunya. Pensem organitzar un autocar. Valdrà unes 120 pessetes per persona. Però cal, ja des d'ara, que els qui tinguin el pensament d'assistir-hi, s'inscriguin al tauló d'anuncis de l'Entitat. Per tant, fins al dia 24 de Maig poden fer la inscripció al local de l'A. E. Atalaia, els vespres, o bé al domicili de la Srta. Marina Massó, carrer Santa Madrona, núm. 15.

Radio Penedès

Cada setmana, la nostra Emissora transmet, des de fa CINC ANYS, un espai sardanista, amb el títol d'"EL PENEDES I LA SARDANA". Hom hi troba informació sardanista de les nostres comarques i hi són explicades les activitats locals i les dels "Amics", en particular.

El programa és realitzat pel Sr. Lluís Vázquez i és retransmès el dimecres a dos quarts de vuit del vespre. Es per nosaltres, certament, un bon medi de difusió i de comunicació, el qual agraïm de tot cor.

Escolteu, doncs, cada setmana aquesta emissió per mitjà de la qual podem comunicar-vos aquelles notícies que no permeten esperar.

La nostra més entusiasta felicitació a l'emissora penedesenca, amb el desig que vagi millorant i ampliant totes aquelles manifestacions que són fruit de la nostra terra.

President: Manuel Prats

Secretaria: Marina Massó

NOVETATS
INFANTILS

TINA

Tel. 293 12 19

Rambla, 60-62
VILANOVA I LA GELTRU

Joieria - Relotgeria

SUIZA

Plaça del 18 de Juliol, 1
Telèfon 293 0089
VILANOVA I LA GELTRU

els meus
fidels amics

BRANDY
ROM
MARFIL
GINEBRA
MARIGAL

DESTIL·LERIES
GALLEMI
VILAFRANCA DEL PENEDÈS

The advertisement features a collection of Gallemi spirit bottles: Brandy, Rom, Marfil, Ginebra, and Marigal. A cartoon character, a man in a tuxedo with a monocle, holds a glass of brandy. The text 'els meus fidels amics' is in a speech bubble. The bottom text reads 'DESTIL·LERIES GALLEMI VILAFRANCA DEL PENEDÈS'.